

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 18/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 16 päivänä lokakuuta 2012 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta (HE 135/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Kirsi Päivänsalo ja neuvotteleva virkamies Minna Liuttu, sosiaali- ja terveysministeriö

- opetusneuvos Jorma Karhu, opetus- ja kulttuuriministeriö
- toimitusjohtaja Heikki Pohja, Työttömyysvakuutusrahasto
- asiantuntija Johan Åström, Elinkeinoelämän keskusliitto EK
- ekonomisti Joonas Rahkola, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- lainopillinen asiamies Harri Hellstén, Suomen Yrittäjät
- lakimies Heli Puura, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi työttömyysetuuksien rahoituksesta annettua lakia.

Esityksessä palkansaajan, työnantajan, yrityksen osaomistajan ja valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksujen määrät ehdotetaan pidettäväksi samoina kuin vuonna 2012.

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,60 prosenttia palkasta ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,80 prosenttia palkasta palkkasumman 1 992 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 3,20 prosenttia palkasta.

Yrityksen osaomistajan palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,20 prosenttia palkasta ja yrityksen osaomistajasta maksettava

työnantajan työttömyysvakuutusmaksu 0,80 prosenttia palkasta.

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu olisi 0,80 prosenttia liikelaitoksen liike-toiminnasta maksamien palkkojen määrästä palkkasumman 1 992 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,05 prosenttia palkasta.

Yliopiston työttömyysvakuutusmaksua ehdotetaan korotettavaksi. Se olisi 0,80 prosenttia palkasta palkkasumman 1 992 000 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,35 prosenttia palkasta.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta katsoo, että nykyisessä epävarmassa taloustilanteessa on perusteltua varautua työllisyystilanteen heikkenemiseen ja vahvistaa työttömyysvakuutusrahaston suhdannepuskuria pitämällä palkansaajien, työnantajien ja valtion liikelaitosten työttömyysvakuutusmaksut ennallaan. Samoin on asianmukaista, että yliopistojen työttömyysvakuutusmaksua korotetaan lähemmäksi työnantajien yleistä työttömyysvakuutusmaksun tasoa yliopistojen henkilöstörakenteen vähitellen muuttuessa virkasuhteisista työsopimussuhteisiksi.

Viime vaalikaudella toteutetun yliopistoudistuksen yhteydessä korostettiin, että yliopistojen taloudelliset edellytykset laadukkaaseen opetukseen ja tutkimukseen tulee turvata. Valiokunta kiinnittääkin huomiota yliopistojen perusrahoituksen turvaamiseen ja toteaa, ettei työttömyysvakuutusmaksun korotus saa heikentää yliopistojen taloutta.

Yksityiskohtaiset perustelut

Esityksessä on todettu, että ylemmän työttömyysvakuutusmaksun palkkasummaraja tulee

tarkennettavaksi esityksen eduskuntakäsittelyn aikana, kun palkkakerroin vahvistetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella työntekijän eläkelain (395/2006) 100 §:n nojalla marraskuun 1 päivään mennessä. Sosiaali- ja terveysministeriö on 24.10.2012 antamallaan asetuksella vahvistanut työntekijän eläkelain 96 §:ssä tarkoitetuksi palkkakertoimeksi 1,327 vuonna 2013. Koska palkkakerroin on alempi kuin mitä on esitystä annettaessa oletettu, sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että työttömyysvakuutusmaksun porrastuksessa käytettävää palkkasummarajaa muutetaan palkkakertoimen muuttosta vastaavasti 1 990 500 euroon.

Työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:ää on muutettu 10.10.2012 voimaan tulleella lain muutoksella (542/2012), minkä vuoksi lain johtolauseetta on täsmennettävä ja 18 §:ään lisättävä uusi 7 momentti.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 18 §, sellaisena kuin se on laeissa 1332/2011 ja 542/2012, seuraavasti:

18 §

Työttömyysvakuutusmaksujen määrä

Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2013 on 0,60 prosenttia palkasta. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu on porrastettu työnantajan maksaman palkkasumman mukaan siten, että vuonna 2013 se on 0,80 prosenttia palkasta palkkasumman 1 990 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 3,20 prosenttia palkasta.

(2 mom. kuten HE)

Valtion liikelaitoksen työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2013 on 0,80 prosenttia liikelaitoksen liiketoiminnasta maksamien palkkojen yhteismäärästä palkkasumman 1 990 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,05 prosenttia palkasta.

Yliopistolain (558/2009) 1 §:ssä tarkoitetun yliopiston työttömyysvakuutusmaksu vuonna 2013 on 0,80 prosenttia palkasta palkkasumman 1 990 500 euroon asti ja sen ylittävältä osalta 2,35 prosenttia palkasta.

Palkansaajan ja työnantajan työttömyysvakuutusmaksujen muutosten on jakauduttava

tasan työnantajan keskimääräisen työttömyysvakuutusmaksun ja palkansaajan työttömyysvakuutusmaksun kesken. Työnantajan keskimääräisessä maksussa otetaan huomioon myös omavastuumaksu. Työnantajan työttömyysvakuutusmaksu porrastetaan siten, että siihen osaan palkkasummasta, joka ei ylitä 1 990 500 euroa, kohdistuva maksu on neljäsosa siihen palkkasumman osaan kohdistuvasta maksusta, joka ylittää 1 990 500 euroa. Edellä mainittu neljäsosa ilmaistaan täysinä prosenttiyksikön sadasosina lähimpään viiteen sadasosaan pyöristettynä. Palkansaajan työttömyysvakuutusmaksu on kuitenkin aina vähintään 0,10 prosenttia palkasta.

(6 mom. kuten HE)

Työttömyysvakuutusrahaston tulee toimittaa arvio seuraavan vuoden ansioturvamenoista, valtion rahoitusosuuden määrästä sekä seuraavan vuoden maksuprosenteista sosiaali- ja terveysministeriölle viimeistään kunkin vuoden toukokuun 15 päivänä. (Uusi)

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 26 päivänä lokakuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Juha Rehula /kesk
vpj. Anneli Kiljunen /sd
jäsen. Sanni Grahn-Laasonen /kok
Arja Juvonen /ps
Laila Koskela /ps
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /kok

Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Annika Saarikko /kesk
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /kok
Anu Vehviläinen /kesk
Ulla-Maj Widenroos /r.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.